

KATHOLIKUS NÉPLAP.

8. szám.

Mejelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizetheti rá Pesten, a jó és olcsó könyvkiadó-társulat ugynökénél — ezukorutca 6. szám, földszint, s a szerkesztőségnél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön bekeség a jó akaratú embereknek. Luk. 2, 14.

Pest, február 23. 1853.

Előfizetési díj Budapesten kibordással felévre 1 ft. pp. vidékre postán, horitékban felévre 1 ft. 20 kr pp. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” czimezendők. (Pesten a központi papnöveldeben.)

A káromkodás bűnének közönségessége.

Szomorú, de tagadhatlan igazság, hogy az istentelen káromkodás kárhuzatos vétke iszonyuan elharapódzott köztünk. Ez ifjunak úgy, mint éltesebbek; fehér cselédnek úgy, mint férfinek; szegénynek úgy, mint gazdagnak; szolgának úgy, mint urnak, csaknem azt mondhatjuk, szokássá vált mindennapi vétke. Ugy-e ker. atyámfia! igazat mondok? Bár ne úgy volna! De vannak, fájdalom! nem kevesen, kik nemcsak midőn megbosszankodnak, noha ekkor is elég gonoszul cselekszik, hanem csupa tréfa-, pajkosságból is elkáromolják a szentjét, angyalát. Azt pedig, a ki teremtett, szidni, káromolni, vagy másokat Istennel, Krisztussal veretni, sokan nem is tartják valami nagyobb szerű vétkeknek. Pedig minden jóra való ember tudja, hiszi, és vallja, hogy Isten az, a ki teremtett, tehát Azt szidni, káromolni, más szóval annyit tesz, mint magát a mindenek Urát, Istenét szidni. És az Isten második parancsolata szerint, Istennek nevét hibavalóságra említeni sem szabad, hát még másokat Avval veretni?! Jaj annak, kit Isten, kit Krisztus megver. Sőt borzasztó csak gondolni is, vannak olyanok is, kik Istent, Krisztust is többször emlegetik káromkodás, hogysem imádság közt. És ezt minden tartózkodás nélkül cselekszik sokan gyermekeik s cselédjeik előtt. — Innen van azután, hogy gyakran a gyermekek alig bujnak ki a pólyából, vagy legalább alig kezdenek beszélni, már káromkodnak, közönségesen pedig előbb tudnak káromkodni, hogysem imádkozni. Azon régi jó szokás, hogy a szülők gyermekeiket legelőször Isten, Jézus, Mária szentséges neveiknek ajtatos kimondására tanítanak meg, napjainkban fájdalom! a ritkaságok közé tartozik. Ellenben még biztatni: mondjad fiam! ezt, meg amazt a káromkodó szavat, oh ezt hallani nem ritkaság! És a

boldogtalan szülők még örülnek azon, hogy a vásott gyermek szépen tud káromkodni, s fej-biczczenve mondják: no már ebből azután ember lesz a talpán, ha a feje lágya benőhet. Pedig inkább szomorkodniok kellene a boldogtalanoknak ilyenkor mind saját, mind gyermekeik boldogtalan jövendője fölött, meggondolvár sz. Pál apostol azon szavait: „ki övéinek, főleg házbeliéinek gondját nem viseli, hitét megtagadta, s rosszabb a pogánynál.” (Tim. 1. lev. 5. rész. 8. vers.)

A jóra való kereszténynek lelke mélyében el kellene keserednie, valahányszor egy káromló szavat hall. Én legalább mindig megborzadok ilyenkor, még a lélekzetem is eláll. S igazat szólva, már régen nyomja lelkemet, s régen foglalkoztat azon gondolat, hogy írjam meg ebben az ujságban gondolataimat a káromkodásról. De mindig csak huztam, halasztottam, gondolván: hiszen minden ember tudja azt, a ki csak eszével él, hogy bizony nagy bűn lehet a káromkodás. Más meg az, hogy volt is már itt írva, de meg tudom, minden városban, és helységben a pap is gyakran prédikál a káromkodás bűne ellen. Azonban megint csak azt gondoltam: a mit tudnak is az emberek, jó azt ismételve is emlékezetükbe hozni, s inteni, serkenteni őket a rossz, kárhuzatos szokás elhagyására; s a bűnt szűnet nélkül kell ostromolni; azután meg ha nem használ, de nem is árt olyat is szóba hozni, a mit az emberek tudnak, de nem teljesítik, habár többször volt légyen is már előadva.

És pedig 1-ör is kimagyarázom, milly nagy bűn a káromkodás.

2-ör megmutatom, miként alaptalanok azon menteségek, mellyeket a káromkodók maguk mensségére föl szoktak hozni. Végre

3-ör némelly módokat fogok ajánlani, mellyeknek használása által a káromkodástól kiki elszoktatja magát.

I.

Milly nagy bűn a káromkodás!

Azt ígértem, hogy 1-ör is kimagyarázom, milly nagy bűn a káromkodás. Most, mint szótartó emberhez illik, szavamat beváltom. Hanem 1-ör is azt kellene megmondanom, mi az a káromkodás? Azonban jobban tudják ezt ker. olvasóm a közéletből, mint ha én körülzirkalmazva tudományosan meghatároznám. Azért csak röviden annyit mondok: hogy mindaz káromkodás, midőn azt, minek előttünk szent- és tiszteletreméltónak kellene lenni, s mit egyedül tisztelettel, s ábitatos érzettel kellene neveznünk, tiszteletlenséggel említjük. Már milly nagy véték lehet ez, könnyű átlátni, ha megfontoljuk, miként a káromkodó épen káromkodása által világosan kitünteti mind azt, hogy indulatainak nem tud parancsolni, a mi egy keresztényben már maga bűn, mind pedig azt, hogy a szent- és tiszteletreméltó dolgok iránt nem viseltetik kellő vallásos érzettel. A káromkodó azon pillanatban, midőn káromkodik, gonoszabb a sátánnál, mert sz. Jakab apostol szavai szerint: „az ördögök is hiszik, hogy van Isten, és remegnek.” (2. rész, 19 vers) de a káromkodó azon pillanatban, midőn káromolja az Istent, se nem hiszi, se nem féli, különben nem káromolna! Ime tehát ker. atyámfia! milly nagy bűn a káromkodás, melly bizonyos tekintetben még a sátánál is gonoszabbnak tünteti elő az embert!

De vizsgáljuk tovább a dolgot, s még inkább meg fogunk győződni a káromkodás bűnének iszonyúságáról.

Nemde ker. atyámfia! a bűn nagyságát méltán a büntetés nagyságától mérhetni? Minél nagyobb büntetés van valamely bűnre szabva, annál nagyobb vétéknek kell azt tartanunk. A melly katonának p. o. háromszáz ember közt ötször le, ötször föl kell sétálni, és a vesszőzést kisz szenvednie, bizonyosan bűnösebbnek kell tartanunk, mint azon bakát, kinek nadrágját 12 pálcaütéssel porolják ki. Már pedig lehet-e nagyobb büntetést csak gondolni is, mint melly a káromkodás bűnének büntetésére mind az ő, mind az új szövetségi szentírásban szabva van? Halljad csak ker. atyámfia! ha talán még eddig nem hallottad volna.

Az ő szövetségi szentírás szerint halállal bünhődött az istentelen káromkodó. „A ki káromolja az Ur nevé, halállal haljon meg.” Ez van írva Mojzes 3-ik könyve 24-ik fejezetének 16-ik versében, még pedig kétszer is. Így kezdődik, és így is végződik a vers. És ugyanazon fejezet 14-ik versében illy ítélet mondatik a káromkodó fölött: „Vezesd ki a káromkodót a táboron kívül, és mindazok, kik hallották őtet, tegyék reá kezeiket, és az egész nép kövezzék meg őt.” Már ez csak elég nagy büntetés, a halálbüntetés. Ebből csak el lehet gondolni, milly nagy bűnnek kell

tartani a káromkodást! Pedig sz. Pál apostol szerint még ennél is nagyobb büntetés váraozik egykor a káromkodóra. „A káromkodók Isten országát nem látják.” Ezt írja sz. Pál a korinthusokhoz intézett első levele 6-ik részének 10-ik versében. Ez meg már még a halálbüntetésnél is nagyobb, a káromkodás miatt Isten országából, a mennyei örök boldogságból, mellynek soha, de soha nem lesz vége, kizáratni, ennél nagyobb büntetést, ha a világnak legkegyetlenebb, s a büntetés nemeinek kigondolásában legtalálékonyabb emberei mind összeteszük is az eszüket, ennél nagyobb büntetést kigondolni nem tudnak. Oh tehát milly szörnyű, milly iszonyu vétéknek kell lenni a káromkodásnak, melly miatt a halandóra illy rettenetes büntetés váraozik!

De ugyan hogyan is gondolhat a káromkodó arra, hogy ő valaha mennyországba bejuthasson? Hiszen mennyországban, kik oda eljuthatni szerencsések, szüntelen a Magassághelinek dicsőségét zengedezik, szüntelen imádják, és dicsőítik a mindenek Urát és Istenét. Már miként remélheti a káromkodó, hogy ő azon helyre jusson, hol szünet nélkül az Istent kell dicsérni és dicsőíteni, midőn ő az ellenkezőhöz, t. i. káromkodáshoz van szokva?

Gondold meg még azt is ker. atyámfia! miként Isten az embernek szállási tehetségét azért adta, hogy Őtet imádvá, és dicsőítve ez által is érdemesítse magát amaz örök boldogságra, melly az igazaknak megígértetett. És a boldogtalan káromkodó Isten ezen legnemesebb ajándékával, a szállási tehetséggel visszaélve, nemcsak örök boldogságra nem érdemesíti, sőt inkább örök kárhozatra teszi magát méltóvá. Jobb lett volna a káromkodónak örökre némán maradnia, hogysé szállási tehetségét Isten dicsőítése helyett szidalmazására; imádása helyett káromlására használja.

Továbbá a káromkodás bűnének iszonyúságát még az is mutatja, hogy a káromkodó kiteszi magát azon veszélynek, melly szerint még imádsága sem lesz Isten előtt kedves és foganatos, és a szentek, s mennyország királynéjának közbenjárására sem számolhat. Mert ugyan ker. atyámfia! miként remélheti valaki, hogy azon szentséges Isten, kit ő annyiszor megkáromolt, imádságát meghallgassa? Isten csak azok imádságát hallgatja meg, kik tiszta szívből és tiszta ajkakkal imádják Őt. Miként remélheti valaki, hogy a bold. szűz Mária, szentek, és angyalok, kiket annyiszor rítul összeszidott, érette Isten előtt esedezzenek, könyörögjenek? hogy azon rettenetes pillanatban, midőn szemeknek fénye megtörik, melle hörögni fog, lélekzete elakad, nyelve csak lassan mozdul, s ajkai csak susogva mondhatják ki azon szentséges neveket, melyeket egészséges korában minden jobbak botrányára fönhangon káromolt, hogy mondom, azon rettenetes pillanatban, a földi élet végső perceiben meghall-

gassák könyörgő soháját, és segítségére, a halállali küzdelmében bátorítására legyenek? Ah mily szív-fájdalommal, mily borzadással fog ekkor a káromkodó visszagondolni azon káromlásokra, mellyekkel a di-csőült szenteket, angyalokat, szűz Máriát, Istent stb. szidalmazván, ellenségeivé tette! mily igen fogja óhajtani, vajha soha egy káromkodó szavat se bocsáj-tott volna ki ajkain! De adja Isten, hogy akkor már későn ne legyen!

Végre még egyet mondok, hogy a káromkodás iszonyatossága kitűnjék. Valljon nem borzadnál-e vissza ker. atyámfia! ha Jézust a keresztre feszítetténi látnád? valljon segitenél-e te is a lelketlen feszítőknak? lehetnél-e olly szivtelen, hogy szentséges kezei- s láb-aiha a vas szegeket ütnéd? vagy éretted, üdvössé-gédért dobogó szívét a római hajdu helyett lándzsá-ival átöfnéd? Nemde visszaborzatsz ezeknek még gondolatától is? És pedig halljad csak mit mond sz. Agoston egyházatya: „Nem kevésbbé vétkeznek, ugy-mond ő, kik a mennyekben uralkodó Krisztust káro-molják, mint azok, kik Őt, midőn e földön járt, meg-feszítették.“ Lásd tehát ker. atyámfia! mily rettenetes bűn a káromkodás, Krisztus megfeszítettésével azo-nosítatik.

Ugy hiszem, ezekből kiki eléggé meggyőződhe-tik a káromkodás bűnének kárhuzatos nagy voltáról. Hanem miután ezt nem tagadhatják, különfélekepen mentegetik magukat. Azonban hogy mentségeik alap-talanok, meg fogjuk látni jövőre, addig is Isten velünk és a bold. Szűz.

Bende József.

Téli estvék

(a Palóczoknál.)

Télben nagy ur a nap, mert hát sokat alszik,
És ezért ő reá sok ember haragszik:
Legsőt a kinek nincs, teszem azt, világa,
Dolga meg tán sok is, s nem láthat utána.
A férfiak ugyan itt nem panaszkodnak,
De ki fogja be a száját az asszonynak;
Elég a férfinak, ha megtudja tenni,
Hogy, hogy kell a szaphán nagyokat pihenni.
Másképen vagyunk ám az asszony sorával,
Ha ő nem toldja a napot éjszakával:
Ki fon, ki sző, ki var a ház eselédsegre?
Máskor pedig tudjuk nincs rá érkezése.
Lehetetlen asszony minálunk az ollyan,
A ki nagy szükségét érez a vászonyban;
Kivéve a kinek nincsen kenderföldje,
Isten vesz a hol nincs, mit kívánnánk tőle.
Ugyanazért tehát fonás, szövés, varrás
Ha nem jöne rátok mindgy estve az alvás:
Maradjatok ébren legalább éjfélig,
Mig a más holnappal ki- vagy becserelek.
Az asszony csak otthon végezi a dolgát,
De a lány ulöbe viszi a sátorfát,
Pedig az apró a nagytól különülve,
Hogy egymás szemében ne legyenek szálka;

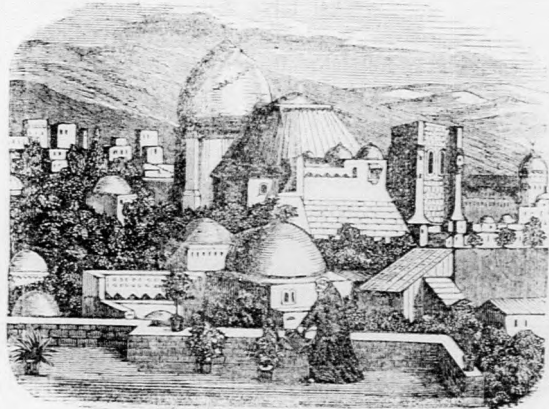
Hogy bátran üzhesse kiki mesterségét,
Ne kelljen tartani féken a beszédét.
Visz a lány magával nemcsak szösz, guzsalyat.
Hanem egyebet is a kötője alatt.
Persze hogy hír nélkül viszik, a mit visznek,
S azért van ozt' hija a zsirnak és lisztnek;
De anyjok sem jobb a diákné vásznánál,
Behunyja a szemét az illyen lopásnál;
Sőt maga tamitja, azon hitben levén:
Hogy el se kél a lány, ha fonóba nem mén.
Minthogy a legénység szinte eljárogat,
Fonni, szöni, varni szerelmes dolgokat.
Hát azt nem is mondtam, vagy egyszer hétközbe
Terakta van abból, a mi ugy gyült össze:
Illyenkor leginkább hej de meleg a ház,
S a kit a melegség valahogy elgyaláz,
Kimegy párostul is szellőztetni magát —
De egy szót se többet! mondjunk, jó éjszakát.

Benőfi Soma.

Zarándoklat Jeruzsálembe.

Jeruzsálem, szent sir temploma, 1831, de-cember 12. Kilenczedikén igen korán elindulék, ked-ves barátom! a szent sir templomába, a tolmács és egy-török kíséretében, kikhél a kulcs van. Alig léptem be, már ezek az ajtót újra bezárák. Kilencz vagy tiz szent Ferenczrendi szerzetes lakik e templomban, hová há-rom hónapra bezárkóznak. Ezen idő lefolyta után má-sok által váltatnak föl, ha nem akarnának buzgóság-ból hat hónapra, vagy egész évre ott maradni. Czel-lám már készen volt; melly a szentföldi szerzetfönöké volt. A jó atyák azon keresztény szeretettel fogadtak, melly őket anyyira jellemzi.

Mielőtt más dolgokat beszélnek el önnek bará-tom! jó lesz előbb a templomot leírni. Ez egy nagy kiterjedésű épület, két kupja van, építése szabályta-lan, minthogy különféle helyekhez kellett azt szabni, mellyeket a templomba be kelle foglalni. Nemcsak a szent sirt foglalja magában, mellytől nevét vette, ha-nem még a kálváriát is, és más szent helyeket.

A Katholikusok, Görögök és Örmények mindnyájan bírnak itt egyegy részt, és saját templomot; de a Koptoknak csak egy imaházuk van, mely a sz. sirhoz hozzá van építve, a Nestorianusoknak, vagy a chaldeai és syriai Jakobitáknak, ugy szinte a Libanon-hegyi Maronitáknak is csak egy oltáruk van itt. Az isteni-szolgálat a különféle keresztény nemzetek egyházi szertartásai szerint gyakoroltatik. Csak a három elsőeknek szabad a szent sirban mondani a sz. misét. Templomaik mellett van a zárda, hol a papok tartózkodnak. A vándorok egy napra bezárkoznak, és ezen esetben azon nemzet klastromában hálhatnak, melyből valók, vagy pedig ha nincs hely, akkor a hol lehet.

A templom husvétkor és böjtkor közönségesen ki van nyitva. Az ide zárandoklók belül, közel az ajtóhoz 8 vagy 10 Törököt találnak ilyenkor, kik egy nagy divánon ülnek és egymásnak mesélve dohányoznak és kávéznak, és csak akkor szakasztják ezeket félben, ha a zárandoktól a bemenetért fizetendő pénzt kell elvenni, mielőtt azok bemennének. Mihelyt azonban e zárandoklás idejének vége van, ezen ajtó gyakran hónapnál tovább is zárva marad, és nem lehet másképp megnyerni kinyitását, csak ha az ember azoknak a Törököknek, kiknél a kulcs van, bizonyos sommát nem fizet. Az eledel pedig és más tárgyak, melyre a benlevőknek szükségök van, egy nyíláson adatnak be, mely a nagy ajtón van, és nem elég nagy arra, hogy egy ember átbujhasson rajta. Éjjel pedig e nyílás egy vas keresztel záratik el.

Most arra térek, kedves barátom! mi személyemet illeti. Egy kis eseménynek elbeszélése jobban fogja önnek közölni érzelmeimet, mint ezer szó. A templombai beléptemkor a szentföldi atyákat pillantám meg, a mint kezökben söprővel, s a legnagyobb csendességben, a kis épületnek falait tisztogaták, mely a szent sirt magában foglalja. Azonnal én is egy söprőt vettem kezembe, hogy segítsek nekik. A söprőből egy darab lefoszlott, én fölvettem azt, s a mint nézgetém, a szent sir és az Isten irántami véghetetlen szeretetének gondolatával telve mondtam magamban: „Ha ezen söprődarab kezében a föld kormánypálczájává válnék azon föltétel alatt, hogy ha Jeruzsálemben ne lettél volna, mit tennél?” S az, ki életmet és lételemet kezében tartja, látá szivemben a feleletet. Valljon ön is, mint sok más ember ezt balgaságnak fogja-e tartani? Ismert vallásossága kedves Károlo!m ezt nem engedni hinnem. Egyébként biztosítom önt, hogy e balgaságot a világ minden kincsével föl nem cserélném. E söprődarabot gondosan megfogom őrizni.

Czellám csak valami harmincz lépésnyi távolságra van a Megváltó sirjától, a Kálváriától pedig száz lépésnyire. Hallám a Görögök és Örmények, Koptok és Katholikusok énekét, mely az üdv ezen oltára előtt

fölzengett, és mindazon zárandok énekét. kik földreborulva vetélkedtek mindenki saját nyelvén dicsérni Jézus nevét. Ha czellámat elhagyom és azon folyosóra megyek, melyre nyílik, akkor a szent sirt magában foglaló épületnek előterét zárandokokkal látom elfoglalva, kik a földre vannak leborulva. Milly sok köny foly e szent sírnál! Ki ne érezné magát legmélyebben meghatva, midőn hazáját, barátit, rokonit elhagyta, és ezen hosszú utra oly sok veszedelem közt elindult, hogy Urának sirját meglátogassa, ki ne érezné magát a legmélyebben meghatva, ha már ehez közeledik? Főleg a nők, kiknek ajtatóssága némileg meghatódott és bensőbb, meg nem tudják magukat tartóztatni a könyvek záporától, ha forró ajkaikkal a sziklára vezető lépcsőket csókolják.

Az alatt én hallgatás- és imádsággal készítém el magamat a Golgota és a szent sir meglátogatására. Már két nap mult el, s még nem közelítheték e magasztos és tiszteletteljes helyekhez. Fogadásomhoz hiven, magányosan akarék ott megjelenni először Istenemmel. Tökéletes magányosságban akarám imádni Azt, ki az ő véghetetlen irgalmasságából, mellyel teremtményei iránt viseltetett, az eget elhagyta, hogy ezen a helyen szenvedjen és meghaljon. Azonban fájdalom! két naptól fogva nagyszámu zárandok foglalta el a szent sir templomát, mely számokra a Törököknek lefizetett nagy summa belépti-pénzért kinyitattott. Harmadnapra azonban a jó atyák jelenték nekem, hogy a templom egész nap csak egyedül számomra lesz kinyitva, és hogy ők a Görög és Örmény sekrestyésekkel megegyeztek, miszerint az alatt, míg én leszek benn, a bemenetel mindenkinék eltiltatik.

12-én reggeli 10 $\frac{1}{2}$ órakor a Golgota és a szent sir körül a legmélyebb csend uralkodott. Meztitláb, és egy égő viaszgyertyát vivén kezemben, menék a Kálváriára, és néhány pillanat mulva reszketve fölmenék az oda vezető lépcsőkön. Körülöttem mindig a legnagyobb csendesség levén, mellyet csak szivem dobogása zavart meg, egy órakor a szent sirba menék be. Három órakor jelenték, hogy a Görögök elfogják kezdeni isteni-szolgálatukat; czellámba vonulék vissza, s ott magamat a nap hátralevő részére bezáram. — Isten önnel, barátom, Isten önnel!

Álmadozás a kincsekről.

Burghausen mellett Zalzach folyónál több év előtt egy becsületes pór élt, ki ön vétke nélkül a legnyomasztóbb inségre jutott. Minden fáradozása, hogy helyzetét jobbitsa, sikertelen volt, s növekedő aggodalommal nézett a szerencsétlen családapa azon napnak elébe, mely vagyona végső maradványát irgalmatlan hitelezők kezeibe, őt magát pedig nejével s

gyermekeivel együtt koldusbotra juttatja. De az Istenben bizó nem esik kétségbe, s a szegény pór igen jól tudá, honnét jöhetne segítség, ha emberi tanács már nem elégséges. Midőn egy estve szomorú helyzetét minden oldalról megfontolta s átgondolta volna, a nélkül, hogy lehetséges menekésre találna, forró imában a minden jónak Adójához fordult, hozzá esedezvén, hogy rajta s gyámolatlan gyermekein könyörülne, s üdvös gondolatot sugalna néki, mikép lehetne olly keserves nyomorán segíteni. Az Istenben megnyugvó hív imádság elüzi a gonosz lelkeket; ezekhez tartozik a vigasztalhatlan aggodás is, melly a nyugalmat és enyhet a nyomorgó ágyától távol üzi. A pór vidám bizalomtól erősítve nemsókára csendes álomba merült. Ekkor azt álmodta, hogy Prágába menjen, s ott a hidon kincset találand. Bár azelőtt még soha sem volt Prágában, mégis a hidat a hely minden körülményeivel együtt tisztán látta maga előtt. Felébredtekor feje tele volt álmával, de mikép a napsugár elüzi az éji képeket; úgy az élet élénk folyamatjában megszűnt azon benyomás, mellyet azon álom hátrahagyott; az okoskodó ész is egybeműködött, hogy az egészet az ábrándozás csalképe gyanánt elötlüntesse. Az éj vizsztatérő árnyékai azonban ismét visszahozák azon álmot, s habár sikerült is a szegény pórnak a nap zürzavarában azt elfelejteni, mégis nyugtalanítá őt, midőn néki a harmadik éjjel az ismert látvány még élénkebben, mint az előbbieken, megjelent. Most már nem is verhetette ki azon gondolatot fejéből, s mindenféle kétségtől kizoztatva a plebános urhoz ment, hogy neki az egész dolog folyamatát elbeszélje s tanácsot kérjen tőle. „Atyafi! szolt az érdemes pap, nem minden álom megvetendő, ez az Isten figyelmeztetése lehet, ki rendkívüli módon akar nyomorodon segíteni. Eredj hát Prágába, az erre szükséges pénzt kölcsönzöm néked, ha találsz valamit, úgy visszafizetheted nekem, — ha pedig nem, elengedem adósságodat.“

Hála- s örömtelten utnak indult a pór, s vidám reménytől kísérve csak hamar elérte vágyának célját, Prágát, hol nem kis öröme az álomban látott helyre azonnal ráismert. Igen természetes, hogy most nem volt sürgösebb dolga, mint közvetlenül a hidra menni, hol szorgalmasan keresgélve, lesütött fővel járkált fel s alá. Ő jobbra s balra nézett, tán számtalanszor is jött a hid fejéhez, vándorlását újra megkezdendő; de sehol sem látott kincset, s végre a beköszöntő éj kényszeríté vizsgálódásait ez egyszer csalódva s kedvtelenül félbehagyani. Már korán reggel ismét a hidon volt, hol soká folytatá szintolly sikertelenül épen nem vidám foglalkozását; midőn egy őrt álló katona megállítá őt s kérdé, valljon mit keresne itt olly szorgalmasan? „Ah, válaszolt a pór szomorú hangon, most látom, hogy balgatag voltam! Olly élénken álmodtam valamely kincsről, mellyet itt e hidon

találnom kellene, és én azt képzeltem magamnak, hogy ez valósulhat.“ „Ugy bizonyára balgatag vagy, felelt az őrt, ha illy álmokra ügyelni akarna az ember, ugy nekem is kellene kincset keresnem. Azt álmodtam, hogy a ház mögött „a parasztnál a bodzabokorban“ kincs volna elásva, de Istenem! sok paraszt s bodzabokor van a világon, kinek volna itt kedve keresni.“ Ezzel ismét elfordult. A pór igen megdöbbsent, s nem tudá higyen-e fülének; a katona szavai reá nézve sokkal mélyebb értelemmel birtak, mint ez sejdítheté, mert ő maga hivaték „parasztnak a bodzabokorban.“ Gyorsabban, mint jött, visszaindult azon meggyőződéssel, hogy most a hidon valóban megtalálta azt, mit keresett. Hazaérvén, azonnal ázni kezdett a kijellett helyen, s ime — a kincs csakugyan napfényre jött.

Az irigység és neheztelés, azon salak, mellyel a földi szerencse minden aranyszeme keverve van, itt sem hiányzottak. Az eddig olly szegény pórt most már nem csak adósságait kifizetni, hanem házat újra felépíteni, vagyonát gyarapodni, s jólétét naponként növekedni lehetett látni, és csakhamar azon nagy gyanuba jött, hogy beestelen módon segített olly rögtön helyzetén. Most be kellett bizonyítania, honnét származnék jóléte. A dolog egész folyamata törvényesen megvizsgáltatott, és a felhozott tény valóságáról nem csak a nagylelkű plebános jelen bizonyítványa, hanem a katonáé is kezeskedett, kit az őrség jegyzőkönyveinek segítségével Prágában még feltalálni s kihallgatni lehetett.

E történet folyamata a neki adott czimet kétségkívül mindenki előtt igazolja. A kincsekről való álmodozás, fájdalom! nagyon is közönséges a világon, még pedig nem csak álomban történik; a kincsek után való küzdés és törekvés az emberek iszonyu sokaságánál egyedüli életcéllá vált; de hogy valóban talátsák kincs, és hogy ez valamely család boldogságát megalapítsa s gyarapítsa — az ritkaság. Gyakrabban, mint valaha ezelőtt, láthatni mai nap embereket kielégíthetlen aranyzomjtól üzelve atyái házukat, hazájokat, nejöket s gyermekeiket odahagyni s elhajózni a széles világtengeren. S ha a sikertelen fáradozás, a keserű csalódás az őrt felriasztá belsejökben, hogy kiáltson nekik: „Bizony te balgatag vagy, azon kincs mellyet a külföldön hasztalanul hajhászasz, a nyugalom s megelégedés kincse, az otthon fekszik elásva családod körében, a csendes tisztos tűzhelyen, csak fel kellett volna azt keresned.“ Ah! akkor a hid már fel van szedve, visszatérés már nem lehetséges ama helyzetbe, mellyet olly esztelenül elhagytak s kockáztattak. Valljon miért olly szomorú illyes történetek vége? Ennek magyarázata kevés szóval kifejezhető, „mert nem kezdenek imádsággal.“ — Az imádság ugyan nem a kulcs e föld titkos kincseihez; de segítséget bizonyára hoz egynek ezen, a másíknak más módon, a

mint az Isten jósága s bölcsesége legjobbnak itéli, s kegyelme nem nagyobb, ha az ohajtottat megadja, mint ha bátorságot és erőt nyújt, hogy a megtagadottat öröme nélkülözzük, s bennünket kaliforniai arany s földi dicsőség helyett tán megelégedésben, alázatosságban, béketüresben s minden erényben részesít, mellyek egyesülése képezi azon békét, mellyet a világ nem adhat.

Levelek az egri főmegyéből.

V.

Atyámfiai, voltunk már az iskolában, menjünk egy házzal tovább. De megálljunk csak egy kicsit, nekem nagyon nehezen esik itt hagyni az iskolát, és úgy hiszem másnak is nehezire van a jótól elmaradni:

A jóból soha sem elég,
Sok jónál is több kéne még; —
Akkor van tanulás-szüret,
Mikor nincsen benne szünet.

A jó pap, mint a szokásmondás tartja, holtig tanul, a jó paptól meg mások tanulnak holtig; és a ki kijárta a tizenkettedik iskolát, még nem ért végére a tanuláshoz, hátra van még neki a tizenharmadik iskola, ezen iskola pedig az életnek halálíg tartó iskolája, ebből soha sem fogy ki az ember:

A ki tanul, de jól teszi,
Előbb utóbb hasznát veszi.

Hogy a sok szóval való unszolást meg ne sokalják kigyelmetek, s hogy a sok kommandálással valahogy borsót ne törjek a jóra való röstök orra alá: bezárom már az iskolát, és pediglen a szentirással, és pediglen úgy zárom be, hogy ki is nyithassam megint, mi helyest szükségét látom: „Fiam, ifjúságotól fogva vedd be a tudományt, és megöszülésig bölcsességet találsz. Mint a ki szánt, vet, úgy járulj ahhoz, és várjad az ő gyümölcsét.“ (Sirák fia 6, 18.)

Atyámfiai, már most azt kérdem kigyelmetektől, hát az iskolából hova megy a fiu, meg a lány? — Ki s ki tudja; — bezzeg a. — Hej csak az az átkozott fonó ne volna, mindjárt nem lehetne úgy féltetni a fiataliságot, de a fonóban fonódnak sziveikre a bünfonalai, a bünfonalaiból készül azután a zsinég, hogy megfojtsa az ártatlanságot. No de a fonót vagy más-kép ülöt, avval együtt a mit a Palóczok téli estvéken szoktak csinálni, kiírtam én versbe: magyarul kiírtetem benne a sok helytelenséget, (most egyuttal a verset is elküldöm ebbe az újságba, remélem, hogy nyomtatásba teszik) hogy elálljanak végképen a fonótól; bár aprajának, nagyjának úgy a lelkére lehetne nyomtatni a fonó ellen szóló verset, hogy soha de senki se áhitaná többé vissza még hírét se a fonónak. Én kitaláltam már az utját a járaskelésnek, v^o gyis rá-

akadtam a módjára, hogy miképen lehessen elfogni a fonó utját; ezt ugyan kitalálni nem nagy mesterség, hanem véghez vinni már erősebb, egy kis fáradsággal és költséggel jár, (megbocsássanak, hogy egyik szavam a másikba öltöm) már a hol én lakom, a fonónak csak hült helye van. Ha az ember szemlátomást tapasztalja, hogy a miben fárad, és a mire költ, nem hiába való dolog, ugyan hogy huzná el magát tőle: ha a világ háladatlansággal fizetne is érte, az Isten annál jobban megfizet a más világon, kinek kinek érdeme szerint.

De ne szaporítsuk a sok szót, hanem térjünk ahhoz, a mihez kezdettünk. Szóltam már a kigyelmetekkel a mindennapi iskola felől, most a vasárnapi iskolán van a sor; és valamintsegesen minden főben járó dolognak, úgy a vasárnapi iskolának is tegyünk a fejére koronát rózsáunnepből. Vagy is, hogy a sorunk jóra menjen ki, a vasárnapi iskolát tetőzzük meg rózsáunneppel. Hogy hogy? Hát csak úgy szépen. — Mikor a fiu vagy leány kikerül az iskolából, hogy el ne felejtse a mit tanult, legalább vasárnaponként keresse föl az iskolát: a lelkipásztor vagy a tanító eleibe rakja majd a kötelességet, csak azután jól forgassa magát, úgy foghat, hogy többről többre megy, felejtteni pedig nem egy könnyen felejt, a mit már eszébe vett. Legalább nem lesz belőle Felejttyi Péter, a kiről azt mondják, hogy az uraságrak parancsolatját vitte volna csolnakban a Tiszán át, s egész uton mindig azt hajtotta: „szabad péntek, szabad szombat,“ mégis mire átért a Tiszán, mikor k érdezködtek az ott várakozó emberek a parancsolat felől, — avval felelt be hogy: „Tudtam, tudtam; de elfelejttem.“ Visszakellett tehát Petyinek csolnokázi ni, s írásban hozta át ujjent a parancsolatot, mi vet sre ment ki ilyen formán:

„Szabad péntek, szabad szombat,
Minden ember hozzáf oghat:
Kaszálhat bátran felé ben
Akármennyit a nagy réten.“

Mi haszna az irást egyikőnk sem ismerte, mit volt mit tenni, harmadszor is visszaküldték a szerencsétlen követet, hogy jöjjön át maga a ki irta, és olvassa el előttök azt az irást. Az uraság ezen úgy felbosszankodott, hogy az irást azonnal széttepte s a rétet másoknak osztotta ki, és a tudatlan emberek kaptak: egy nagy semmit, Petyi pedig a semminél is többet, t. i. levelet, de olyan feketét, mint a millyet nyaklevesnek is szoktak hini. Ehen van la, a butaság haszna és becsülete, — a kinek meggondoló esze van, akarás nélkül is rátér, hogy csakugyan jó mesterség a tanulás, jó a mindennapi iskola mellett a vasárnapi is, és jó ráadásba a rózsáunnepe is. — Jó lesz hát behozni a vasárnapi iskolát minden jóra való helyen, s úgy kell intézni a sorját: hogy minden fiu és leány részt-

vehessen benne, kivált téli időben legjobb idő rá a dél-est, — a fiukra való nézve lytániáig, hogy anakutána hazamehessenek, s a marhával elbárhassanak. Már a leányok jobban ráérnek, vecsernye utánra is maradhatnak, hahogy egyszerre nem lehetne elvégezni egy füst alatt mind a két nembeli ifjusággal az oktatást. Fölül rajta, a fiuk még télen át estenkint is tanulhatnak, nálunk ritka estve, hogy elmaradnának, mert ha akarnának sem tudnának egyebüve menni, minekutána fonó nincs a faluban.

Kimondhatatlan nagy öröme szolgál az embernek, ha tapasztalja a jó igyekezetet, — a fiatalságnak pedig szinte nagy kedvére van, valamint a szülőknek is gyönyörűségére az előmenetel, és a várva várt rózsáünnep. Igaz, hogy a rózsáünnepnél akármi sem édesgeti őket jobban az iparkodásra, s e mellett a jó magaviseletre, mert mindegyik fiu szeretne rózsaleány lenni, — a leány még rózsaleány. És ezzel a móddal a legkisebb helységben is rámehet az ember: hogy szívesen beadja a kezét akárki is minden ajtatos czélből összeállott társaságba, teszem azt, a „Jézus sz. gyermekiségébe“ vagy a „sz. olvasó füzérbe“ sat. Igaz a, hogy a rózsáünnepnek neve is nagyon tetszős, de az is igaz, hogy ha úgy tetszik, majd elő is adom annak módja szerint jó kedvvel, mert hát a ki a rózsáünnepet akarja megkedveltetni, rózsá kedvének kell lenni; — van is nekem olyan nagy kedvem, mint a farsang, csak hogy épen nem olyan hosszú. — Bár nagyobb kedvet tudnék csinálni, mint a kigyelmelek vigasztalója, a zsidó; s bár nagyobb erőm volna, mint a bornak, hogy meggyőzhetném kigyelmeleteket az igazság felől, s rávezethetném még a rosszat is a jóra. Node majd meglátjuk, hány zsákkal telik.

B. S.

Katholikus hitélet.

XIII.

Dédes, febr. 10. Az égő szeretetnek szikrája a mi keblünket is felgyújtotta; értem azon szeretetet, mellyel a katolikusok karolják ama szerencsétleneket, kik a hit világa nélkül, a halál árnyékában tévelygenek, s kiket a szülői szeretet helyett, azon iszonyu sors ér, hogy áldozatai lesznek azok vak hiedelmének s anyagi érdekeiknek. Nálunk tehát a Jézus szent gyermekiségének társulata a mult félévben megalakult, s olly pártfogásban részesült, hogy a társulati tagok által beadott, s a Karácson ünnepén két tag által a hívek adományából beszédett fillérek, hozzájárulván a t. cz. Egly József ur *) gyermekeinek adománya öszvesen 20 vftot tesznek, melly küldeményhez azon buzgó ohajtást csatoljuk, hogy

*) A tisztelt ur nemeslelku neje: született Szekely Julianna asszony-ság naponkint jótéteményeivel áldoz az Ur oltárára — hol gyönyörű oltárlépedőket, karingeket, hol drága szalagokat s virágokat, gyermeket ajándékozván szegény templomunknak. — Az Isten fizesse meg.

serkentsen e kis példa sokakat nagyobbra, s az Ur angyala vezesse a hit-terjesztőt, hogy terjedjen ki a hit az öt világ-rész minden részeiben, s áldassék az Ur neve mindenütt.

Kodolányi Antal.

XIV.

Nagy-Kapornak. Tisztelt szerkesztő ur! Nagy-Kapornakon Jézus szentséges neve ünnepnyolczadán igazán szívemelő ajtatosságunk volt. Templomunk szentélye tömve volt ünnepiesen ruházott apró, iskolás-gyermekekkel a sz. mise alatt; ennek végeztével 6 fiu és 6 leányka, két nagyobb boktól kettő és kettő vezetve az oltárhoz, épületes buzgósággal vevék először nt. Virth Mihály esperest és szeretett lelkipásztorunk kezéből az imálandó Oltáriszentséget, a kisdetek e sorral vezetettek ismét vissza helyeikre, azután a sz. lélek segítségül hivatott, mire a sz. gyermekégről Litania imádkoztatott elő egy oskolástól, az imádságot maga a lelkiaitya mondá. Utánna a társulat tagjai az üdvözetlet hangosan imádkozák azon hozzáadással: „Boldogságos szűz Mária könyörögj érettünk, és a szegény pogány-gyermekekért.“ Ekkor fellépett szeretett lelkipásztorunk a szószékbe, megmagyarázta a sz. gyermekégi társulat eredetét, czélját, és eredményeit; végre felhívá a szülöket és a számos hallgatókat, hogy ne csak örömet irassák be gyermekeiket a sz. társaságba, hanem csatlakozzanak magok is ezekhez. A szavak a szívhez voltak irányozva, de oda is hatottak, mert olly ünnepélyes volt ezen szertartás, melly által 6 sor rendes tag, és több csatlakozók avattak be a sz. gyermekégi társulataiba, hogy alig lehetett arcot látni, melly a lecsorduló örömkönyektől meg ne nedvesült volna. Erősitse meg a jó Isten mind lelkipásztorunkat, mind a társulat tagjait az alhatóságban. Isten velünk!

Szabó György,
polgár és a gyűjtelékek felügyelője.

Hazai tudósítások.

Ö cs. kir. Főnségéhez, Albert főherceghez Bécsből, febr. 18-áról következő távirati sürgöny érkezett: „Egy gyalázatos merény követtetett el épen most Ö Felsőége legmagasabb személye ellen. Ö Felsőégét ma egyedül órákor a karinthiai kapu melletti bástyán sétálása közben egy egyén hátulról órgyilkosan megtámadta, s feje hátulsó része táján egy konyhakéssel megsebesítette. A seb, az orvosok állítása szerint, nem veszélyes. A gyilkos az Ö Felsőégét kísérő szárnysegédétől a tetten érve megfogott. A város e merényért a legmélyebb bosszankodásban van. Minden osztályok a legnagyobb részvétet nyilvánítták. A csend legkevesbé sem háborított meg.“ — Bécs városa lakói utálatukat ezen undok elvetemültség ellen fényesen kitüntették, midőn még azon nap estve 6 órákor a sz. István templomban az Ö cs. kir. Apostoli Felsőége szerencsés megmentéséért tartott Te-Deumra olly nagy számmal jelentek meg, hogy sem a tágas templom, sem a közel nagy tér nem vala képes a ropant közönséget befogadni, melly Ö Felsőége szulót megérkezéskor a legélénkebb öröm nyilváníttásával fogadta. Estve a város önkényt a legpompásabban volt kivilágítva. — Pesten f. hó 20-án a budavári főtemplomban Albert Ö cs. kir. Felsőége és az összes hatóságok jelenlétében szinte hálaadó áldozat mutattatott be a Mindenhatónak hazánk főmélt. herceg-primása által, melly alatt ezek rebegek hátát az élet és halál Urának, miszerint örző angyala által eltompította életét a gyilkos vasnak, melly milliók boldogságát vala földü

landó. Az isteni szolgálat után hazánk Fenséges Kormányzója az összes fővárosi magasb testületek szerencse-kívánatait méltóztatott elfogadni. Estve Buda-Pest városa fényesen vala ki-
világítva.

Kérelem.

Mint hogy alulirt „Vallásos költeményei”-nek második tetemesen bővített kiadása a husvétüli ünnepek előtt bizonyosan megjelenendik, egész tisztelettel kéretnek föl ezen vállalat előmozdítására felhívott t. cz. ügybarátok, mikép fáradozásaiknak őszinte hálaival veendő eredményét addig megküldeni vagy legalább közleni méltóztatnának; a példányok azonnal hértmentesen fognak rendeltetésök helyére szállítottatni. Ugyanakkor a „Kálászatok” utolsó füzeté is elhagyandja a sajtót.

Sujánszky Antal.

Pesti vásárfiául.

Figyelembe ajánlatnak a jó és olesó könyvkiadó-társulat következő munkái: 1. „A kereszténység eredményei”; francziából fordítá Schreiber László; füzve 10 kr. 2. „Korkérdések” I. füzet, szerkeszté Kovács Zsigmond; füzve 30 kr., leszállított ára 20 kr. 3. „Keresztény erkölcsstan”; írta Vezzerle Gáspár; ára 20, leszállítva 10 kr. 4. „Pázmán Péter imádságos könyve.” Kiadta javítva és egy toldalékkal meg bővítve Fogarassy Mihály. Nagy 12r. 602 lap, három képpel; ára füzve 48 kr., bőrbbe kötve 1 frt., aranyos szegélylyel, tokban 1 frt 40 kr. 5. „Verna Róza”, vallásos elbeszélés tót nyelven; füzve 20, leszál. 10 kr. 6. „Elveszett fiú”, népies elbeszélés, írta Szabó Imre; ára 10 kr. 7. „A jegyesek” Olaszul írta Manzoni, fordította Mészáros Imre. 284 lap; ára 30 kr. 8. „Roma és Loreto.” Veüllot Lajos után francia eredetiből Gyurics Antal. Két kötet; füzve 1 frt 12 kr. 9. „Vita S. Caroli Borromaei”, conscripta per Aloysium Schlör. 407 lap. 40 kr. 10. „Jézus szent gyermekségének társulata.” Rövid kivonat az ez ideig megjelent franciaországi könyvekből. 125 l. 8 kr. 11. „Szent kilenczed a Bold. szűz szep-lőtelen sz. szívének tiszteletére. Írta Nogall János. Füzve 3 kr. 12. „Kalauz, a keresztény hitélet- és istenességre”; írta Nogall János. 16 képpel, füzve 20 kr. 13. „Gyónás- és áldozási ajtatosság” gyermekek számára. IV. kiadás; szin. borít. 3, aranyozott keménykötésben 6 kr. 14. „Beicht- und Communion-Andacht” für Kinder. Im Umschlag 3 kr.; steif, vergoldet 6 kr. 15. „Szent gyermekség társulatának alapszabályai s imádságai”, borít. 3 kr. 16. „Biblische Geschichte” für die Schul-Jugend. Mit 30 Bildern. 2-te Auflage; steif gebund. 12 kr. 17. „Deje Biblicke” pre ditki. Kemény kötésben; ára 12 kr. 18. „A kath. Egyház története.” A középtanodai ifjuság számára írta Fábrián Ambrus. Kemény kötésben 30 kr. Leszállított áron 20 kr. 19. „Magyar nyelvtan” az elemi-s realiskolák használatára. Írta Zimmermann Jakab. III. bővített kiadás; kötve 16 kr. 20. „Magyar ABC és olvasó-könyv.” Írta Szabóky Adolf kegyesrendi tanár. 3-dik kiadás. Kemény kötésben 8 kr. 21. „Atalános földrajz.” Írta Fuchs Tamás. A földgömb köre metszett rajzával; ára kemény kötésben 10

kr.; a földgömb külön 4 kr. 22. „Keresztény katolika tudomány, vagy Katekizmus”, a fömélt. herczeg-primás érseki helybenhagyásával; kem. köt. 6, kötetl. 4 kr. 23. „Szentek képei” (fametszet) magyar, német és tót nyelven. Ára százának 30 kr. a színes szegélyűeknek 40 kr. Leszállított ára százának 20, a színes szegélyűeké 25 kr. 24. „Szentek képei” (kőrajz) rövid imádsággal s a szentek életével. Ára százának 30 kr.; a színes szegélyűeké 40 kr. Aranyos szeg. 1 frt p. 25. Ugyanaz német nyelven, szintazon áron. 26. „Első áldozási emléklap” magyar, német vagy tót nyelven. Egy tuczat ára 6 kr. 27. Ugyanaz (kőrajz), magyar és német nyelven. Darabja 1 kr. 28. „Beirási liszták” a sz. gyermekségi társulat használatára; magyar és német nyelven; ive, mellyen négy liszta van, 3 kr. vált. 29. „Goffine Lénárt” katolikus oktató, és épületes könyve. I. kötet. nagy nyolczadrébt. 440 lap. Ára füzve: 1 frt. 30. „Istenfő gyermek.” Imádságos könyvecske ifjuság számára. Írta Tóth Károly. Képpel; ára kötetlen 9 kr. kemény-, papiros-, vászon-, és bőrkötésben tokkal: 16, 24, 30 kr. 31. Ugyanaz, német nyelven szintazon áron. 32. „Bibliai történet.” Iskolai könyvül nagyobb gyermekek számára. Palestina leírásával s térképével. Ára, bőrsarku kemény kötésben 30, kötetlen 24 kr. 33. „Az Ember és Teremtés” vagy a végokok elmélete a mindenségben. Írta M. Desdout, a Szaniszló-Collegiumban természettanár. Francia eredetiből fordította Gyurics Antal. Ára 1 frt. 34. „Rövid és bizalmas feleletek a Religio ellen leginkább elterjedt ellenvetésekre.” Francia nyelven írta Ségur, a párisi katonai fogház lelkésze 270 lap. Ára 16 kr. 35. „A tizenharmadik századbeli Anacharsis.” Középkori jellemrajz. Walter Vilmos után Gyurics Antal. 360 l. ára 40 kr. p. p.

Csőd kántor-tanítói állomásra.

Nógrádmegyének Szécsény tankerületében megüresedett három kántortanítói állomásra, nevezetesen Rimócson aprílhó 5-én, Szakálon 6-án, Karancsságban 7-én tartandó csőd ezennel hirdettetik. A pályázók reggeli órákban a helyszínen megjelenni, s magokat mesterképezdei oklevéllel ellátni tartoznak. Karancsság februárhó 15-én.

Gály Lőrincz, mk.
ker. esperes s tanfelügyelő.

Kegyes adományok jegyzéke.

A Csangó-Magyarok épülő templomaira: Nt. Lendvay János ur, zentai káplán 5 frt p. Acsalagról Kóp házy István 30 kr. A rádi hívek Zalából 6 frt p. *)

Egy ismeretlen Csórnáról „Uram jöjjön el a te országod!” jelszó mellett küld: a sz. gyermekség társulatának 1 frt., az amerikai missiókra 1 frt., az afrikai missióra 1 frt., jeruzsálemi sz. sir óreinek 1 frt. A Csangó-Magyarok templomaira 1 frt p. p.

*) Az ezen összeget magában magában rejtő levél tévedésből nem hozzánk, hanem a társulat egy más hivatalához jött, hol eddig hevert. Ez oka elkésésének.
Szerk.

Kiadja „a jó és olesó könyvkiadó társulat”; szerkesztő Blümelhuber Ferencz.

Emich Gusztáv könyvnyomdája, uri-utca, 8. sz.